

Čs. psychologická společnost
při ČSAV

P o z v á n k a

na valné shromáždění Čs. psychologické společnosti, které se koná v pátek, 8. června 1962 v B r n ě . Časově i místem jednání bude navazovat na pracovní poradu o výchovně psychologickém poradenství svolanou na Katedru pedagogiky a psychologie Filosofické fakulty University J. E. Purkyně v B r n ě , Grohova 7.

P r o g r a m :

1. Zpráva o činnosti ČSPS /prof. Tardy/ a SPS /Dr Daniel/
2. Výkaz o hospodaření Společnosti za r.1961 a revizní zpráva /prof. Linhart, Dr Odehnal/
3. Referáty z OS /Oblastními skupinami určení zástupci/
4. Volby ústředního výboru
5. Informace o pracovním plánu ČSPS na r. 1962
6. Zprávy z výborů sekcí /předsedové sekcí/
7. Různé

Za správnost :
prom. psych. V. Bokerová.

Doc. Dr Emil Holas v.r.,
předseda ČSPS.

Praha, 28.května 1962.

Z Á P I S

o průběhu valného shromáždění Čs. psychologické společnosti při ČSAV konaného dne 8. června 1962 na Katedře psychologie Filosofické fakulty University Jana Evangelisty Purkyně v B r n ě.

Jednání zahájil a řídil člen korespondent ČSAV prof.dr.V.Chmelař, který přečetl program valného shromáždění

1. Zpráva o činnosti ČSPS /prof.dr.Vl.Tardy/ a SPS /Dr Daniel/
- 2! Výkaz o hospodaření Společnosti za r.1961 a revisní zpráva /prof.dr.Linhart, hospodář ČSPS a Dr Odehnal, revisor/
3. Referáty z OS /oblastními skupinami určení zástupci/
4. Volby ústředního výboru
5. Informace o pracovním plánu ČSPS na r. 1962
6. Zprávy z výborů sekcí /předsedové sekcí/
7. Různé

a navrhl bezprostředně přistoupit k prověření a zhodnocení práce Společnosti za poslední rok a předal slovo vědeckému tajemníku, prof.dr.Vl.Tardymu, aby přednesl svou zprávu následující v plném znění :

V přehledu činnosti za minulý rok vycházím z plánu, který byl schválen na loňském valném shromáždění a v němž byly vytčeny ty úkoly, které přesahují rámec úkolů běžných.

Nejdůležitější z těchto úkolů, totiž pořádání I.celostátního sjezdu čs. psychologů, byl splněn. díky práci přípravného výboru vedeného doc. Machačem a díky odborným příspěvkům našich psychologů a odborníků jiných věd. Potěšitelná byla velká účast psychologů a účast pracovníků styčných oborů, zejména filosofů a lékařů. Plenární zasedání nebyla však nejvhodnější pro rozvinutí široké diskuse. Přes celkově jednotné zaměření sjezdu nebyly obecné a zvláštní referáty spojené v takový celek, aby sjezd dal odpověď na všechny hlavní ideologické a metodologické otázky. Při tom však ukázal i tento první sjezd, že naše psychologie je v hlavních zásadách ideově jednotná a odborně vyzbrojena propracovanějšími metodami než mnohé jiné společenské vědy a že proto má právo i povinnost zasahovat svým podílem do řešení naléhavých otázek společenské praxe. Sjezdová resoluce konstatuje, že naši psychologové mohou přispět zejména k vypracování vědeckých základů výchovy nového člověka, ke zkvalitnění pracovních podmínek a k urychlení procesu přeměny práce v první potřebu člověka a ke zkvalitnění zdravotnické péče a požaduje, aby naše socialistická společnost zajistila pro to podmínky.

Sjezdový materiál bude při dostatečném počtu zájemců rozmnožen. Kolegium pedagogiky a psychologie při ČSAV, které je od počátku tohoto roku nejvyšším koordinačním místem pro psychologii v ČSSR, schválilo návrh, aby byl v r.1964 vydán Sborník o metodologických otázkách psychologie, který by prohloubil, doplnil a usoustavnil to, co bylo předmětem jednání sjezdu.

Důležitý úkol loňského plánu, pořádání užší pracovní porady s mezinárodní účastí na téma "Předpoklady a možnosti využití psychologických poznatků v socialistické společenské praxi" byl přesunut až na r.1963 v souvislosti s pořádáním jiných akcí v našem státě.

Jedním z dalších bodů plánu na r.1961 bylo přiměřené rozšíření členské základny. Dodnešního dne bylo ústředním výborem ČSPS přijato 30 nových členů, ale bude třeba pokračovat v přijímání, abychom zachytili všechny odborné psychology a jiné odborníky, kteří s psychologií úzce spolupracují.

Další ze všeobecných bodů plánu ukládal prohloubení spolupráce s jinými vědeckými společnostmi. To se stalo zejména s Lékařskou společností J.E. Purkyně. Se Společností pro studium vyšší nervové činnosti /nyní Sekce pro studium vyšší nervové činnosti při Čs.lékař.spol.J.E.Purkyně/bylo pořádáno několik

společných přednášek.

Posléze bylo plánováno obnovení kontaktu s mezinárodními psychologickými organizacemi. Členství v těchto mezinárodních organizacích nebylo ještě dosaženo, ačkoliv jsme se o to opětovně pokusili, naposled dopisy ze dne 6. května t.r. Jde o International Association of Applied Psychology se sekretariátem v Paříži a International Union of Scientific Psychology se sídlem na Columbia University, New York.

Do celkového plánu byly pro svou důležitost výslovně pojaty některé úkoly sekcí. Z nich byl do dnešního dne splněn pedagogickou sekcí úkol pořádat dvě porady o psychologickém poradenství, loni byl částečně splněn úkol teoreticko-metodické sekce týkající se kybernetického školení. Včerejší a dnešní přednášky jsou rozšířeným splněním tohoto úkolu, byly však organizovány brněnskou pobočkou. Úkoly sekce zdravotnické a ekonomické nebyly splněny přesně v té podobě, jak byly obsaženy v plánu, což je plně odůvodněno okolnostmi. Činnost sekcí, již jsou věnovány dílčí zprávy otištěné v 5.č. "Zpráv ČSPS", byla v celku v minulém roce živá, zejména v sekci pedagogické psychologie.

Stále roste a nabývá pravidelných forem činnost oblastních skupin ČSPS. Jejich pracovní možnosti jsou však nestejně, závisí na počtu členů, na dopravním spojení a na jiných místních okolnostech. Výměna zkušeností, snaha po dalším vzdělání vlastními silami i přizvanými odborníky v jednotlivých tématech a někdy i soustavněji, rostoucí spolupráce s nepsychology a popularizační činnost zasluhují uznání. Vítáme založení nové oblastní skupiny pro kraj jihočeský, založená pracovníky DPL v Opařanech. Předsedou byl zvolen PhDr. Jiří Slédr, Tábor, Pod nemocnicí 2221.

Velmi cenné je, že z oblastních skupin přicházejí podněty pro práci celé Společnosti. O těch, které byly předneseny na včerejší schůzi předsedů oblastních skupin promluví v dodatku k této zprávě.

Uzavírám tuto zprávu souhrnným zjištěním, že v minulém roce vzrostla činnost ČSPS kvantitou i kvalitou, v teorii i ve vztahu k praxi, ale nebyly splněny některé jmenovitě formulované úkoly, příliš závislé na činitelích ležících mimo Společnost. Z toho je třeba vyvodit důsledky pro reálnější plánování.

Nakonec uvádím návrhy pro další činnost ČSPS vzešlé z včerejší schůze předsedů oblastních skupin :

K dosažení větší informovanosti psychologů

- a/ pořizovat překlady základní zahraniční literatury /psychologické/ pro vnitřní potřebu členů ČSPS
- b/ vybudovat dokumentační středisko, které by mimo jiné provádělo rašerše a obstarávalo půjčování zahraniční psychologické literatury

K dosažení toho, aby práce našich psychologů byla co nejvíce internacionálně známá

zasílat výtahy našich psychologických pojednání do 8.dílu Excerpta medica /Psychiatrie/ a jiných abstrakt.

Ke zvýšení odbornosti práce praktických psychologů

Přikročit k organizované validisaci diagnostických pomůcek u nás

Dále byly vzneseny tyto další připomínky :

Je třeba dosáhnout toho, aby usnesení a resoluce přijaté na shromážděních čs. psychologů byly respektovány těmi, kteří je mají prakticky uvádět v činnost. Na některých pracovištích neodpovídá jednání lékařů s psychology zásadám socialistické spolupráce.

Na místa psychologů jsou i nyní přijímáni lidé bez odborné psychologické kvalifikace. Tento problém souvisí s nedostatkem kvalifikovaných psychologů. Z universit v Praze a Bratislavě nevyjde v r. 1964 ani jeden absolvent psycholog. Je třeba, aby oblastní skupiny zjistily potřebu psychologů ve svých krajích a zjištěná čísla projednaly s krajskými plánovacími orgány, aby tak byla potvrzena a sdělena až Státní plánovací komisi. Na tomto základě by mohly co nejdříve být odpovědně zvýšeny počty přijímaných posluchačů psychologie.

K usnadnění styku psychologů v rozsáhlejších oblastech i v celostátním měřítku je žádoucí, aby Společnost hradila v odůvodněných případech cestovní náklady.

Tyto připomínky projedná ústřední výbor ČSPS a příslušné sekce.

Po té přečetl Dr L.Strišenec za nepřítomného tajemníka SPS zprávu o činnosti Slovenské psychologické společnosti za r.1961, následující rovněž v plném znění :

Práce v uvedenom období spočívala jednak v samostatných akciách SPS, jednak v spolupráci s ústředním výborem ČSPS, respekt. s jeho sekciami.

Výbor SPS s. v uvedenom období zišiel na žiastich schodzkách. Venoval na nich hlavnú pozornosť zaktivizovaniu odborných sekcií SPS. Napriek tomu, že mnohí členovia sú zapojení do práce v celoštátnych sekciách, sekcie zriadené pri SPS si vypracovali samostatné pracovné plány, podľa ktorých pracujú v r. 1962.

Za najvýznamnejšiu akciu v uplynulom období možno považovať usporiadanie sympósiu o ťažkovychovatelnej mládeži, ktoré sa konalo 10.júna 1961 v Žiline. Výbor poveril jej usporiadaním Stredoslovenskú oblastnú skupinu. Pri tejto príležitosti sa konalo valné zhromaždenie Slovenskej psychologické spoločnosti.

Výbor prediskutoval účasť slovenských psychologov na I. celoštátnom psychologickom sjazde, pričom jeho niektorí členovia sa aktívne podieľali na jeho prípravách.

Na schodzkách výboru sa ďalej podobne prediskutovala problematika postgraduálneho školenia, ktorého prvou etapou bol seminár o diagnostických metódach hlavne v klinickej psychológii. V postgraduálnom školení sa bude pokračovať v spolupráci s katedrou psychológie FF UK.

Vykonal sa prípravné práce súvisiace s I. sjazdom Slovenskej psychologické spoločnosti, ktorí sa má konať roku 1963 na tému "Psychologické otázky výchovy dieťaťa a mládeže".

Výbor sa podrobne zaoberal prekladmi z oblasti psychológie a ich úrovňou, pričom poveril svoju edičnú komisiu, aby sledovala túto otázku.

V uvedenom období vyšli dve čísla Bulletinu SPS.

V uvedenom období nenastali podstatné zmeny v práci oblastných skupin. Zatiaľ, čo oblastné skupiny v Žiline a Košiciach usporiadali rad vydarených akcií, nepodarilo sa plne zaktivovať západoslovenskú oblastnú skupinu.

V uplynulom období sa do SPS prihlásilo 20 nových členov.

Plenum prijalo obe zprávy so souhlasem a bez pripomienok. Na to bola prednášaná zpráva o hospodaření ČSPS, kterou přednesl hospodář Společnosti prof. dr.Linhart. Revisní zprávu přečetla za nepřítomné revisory Dr Odehnala a Dr Milana s.Singerová. ČSPS hospodaří podle rozpočtu schváleného a dotovaného ČSAV. Hospodaří úsporně a podle všech platných ~~pravidel~~ předpisů. Shromáždění obě zprávy schválilo.

Po schválení činnosti a hospodaření v uplynulém roce 1961 plenum Společnosti předložila volební komise ve složení : prof.Jurovský, prof.Linhart, Dr Kováliková, prom.psych.A.Velehradský, kandidátní listinu nového ústředního výboru ČSPS. Při té příležitosti oznámil prof.Jurovský shromáždění společnosti, že její dosavadní předseda prof.dr.J.Doležal složil tuto funkci za závažných důvodů pracovních i zdravotních a doporučil doc.dr.E.Holase za svého nástupce. Ústřední výbor ČSPS uznal důvody, které vedly prof.Doležala k odstoupení z funkce a pověřil jejím výkonem doc.dr.Holase, který funkci předsedy ČSPS přijal. Prof.Jurovský pak poděkoval prof.Doležalovi za vše co pro ČSPS vykonal od jejího založení a přikročil k volbám. Plenum valného shromáždění Společnosti se rozhodlo hlasovat o navržených funkcionářích jednotlivě o ostatních členech ústředního výboru en bloc. Z voleb vyšel nový ústřední výbor ČSPS v tomto složení :

Předseda ČSPS :

čestný předseda

I. náměstek

II. náměstek

vědecký tajemník

hospodář

doc.dr.Emil Holas, C.Sc.,

prof.dr.Václav Příhoda

člen korespondent ČSAV prof.dr.V.Chmelař /zástupce ČSAV v ústředním výboru ČSPS/

doc.dr.Miroslav Bažány, C.Sc.,/zástupce SPS v ú.v.ČSPS/

PhDr.Damian Kováč, C.Sc., /zástupce SAV v ú.v.ČSPS/

prof.dr.Vl.Tardy

prof.dr.J.Linhart

prof.dr.J.Doležal, prof.dr.A.Jurovský, Dr.Sc., doc.dr.T.Pardel, doc.dr.R.Konečný,
Dr Zb.Bureš, doc.dr.M.Machač, C.sc., Dr J.Srnc a Dr B.Bárta
Jako náhradníci byli zvoleni : doc.Fr.Hyhlík, Dr O.Matoušek, Dr L.Ličko, Dr O.
Blaškovič.

Revisory ČSPS byli zvoleni : Dr Jiří Odehnal a Dr Jozef Daniel, který přejímá
funkci za onemocnělého Dr Milana

Zapisovateli jednání byli zvoleni prof.dr.Vl.Tardy a s.Singerová
ověřovateli zápisu Dr Zb. Bureš a Dr M.Jurčo

Dalším bodem programu bylo projednání činnosti Společnosti v r. 1962.
Plenu byl předložen plán práce na r. 1962, schválený ústředním výberem ČSPS
22.3.1962 a otištěný v 5.č."Zpráv ČSPS". Tento plán vycházející z návrhů resoluce
luce z I. sjezdu čs. psychologů byl přijat bez dalších připomínek Vzhledem k
tomu, že byl otištěn v 5.č."Zpráv ČSPS" neuvádíme jej již ve tomto zápisu.

Na to oznámil prof.dr.V.Chmelař některé změny v sekretariátu ČSPS. Dosava-
dvní tajemnice prom.psych.V.Bokorová požádala ústřední výbor Společnosti o
uvolnění z této funkce pro rozšířené rodinné a pracovní povinnosti. Zůstává
ve funkci tajemníka redakce "Zpráv ČSPS". Ústřední výbor žádosti s.Bokorové
vyhověl a svěřil výkon funkce tajemnice ČSPS s.E.Singerové. Prof.dr.Chmelař
navrhuje, aby ústřední výbor písemně poděkoval s.V.Bokorové za často obtížnou
práci při začátcích činnosti ČSPS, které věnovala mnoho času a energie.

Na závěr jednání se ujal slova nový předseda ČSPS následující projevem :
"Soudruzi a soudružky, jménem svým i jménem celého nově zvoleného výboru děkuji
plenu za důvěru, kterou jste nám projevíli. Tato důvěra velmi zavazuje. Naše
pracovní soustředění ukazuje rozmach naší psychologie po stránce metodické i
po stránce tématické. I když to referáty výslovně nezdůrazňují, je v nich přece
alespoň implicitně obsažen závěr o vzrůstajícím společenském významu psychologie.
Pro ústřední orgány ČSPS vznikají tak stále náročnější a společensky závažnější
úkoly. Za dobu necelých čtyř let od ustavení naší Společnosti bylo vykonáno hodně
práce jak ve výzkumu tak i v jeho organizaci a ve výměně zkušeností. To ukazuje
především vzrůstající úroveň našich pracovních shromáždění i kvantita a kvalita
publikovaných prací. Toto konstatování zdaleka neznamena nějaké sebeuspokojení.
Lepší organizací naší práce jsme jistě mohli dosáhnout ještě lepších výsledků.
Nedostatky, které v naší práci vznikaly, je možno chápat, jako dětské nemoci na-
ší mladé Společnosti. Přes tyto dílčí nedostatky je nutno vidět základní fakt,
že ustavením čs. psychologické společnosti a rozvojem její práce se podstatně
změnila situace v celé naší psychologii. Tento rozmach psychologie u nás je zá-
sluhou jak jednotlivých pracovníků tak i zásluhou předchozích výborů ČSPS. Na
dnešním valném shromáždění bychom proto měli vyslovit poděkování především
prof.dr.Janu Doležalovi, který na předposlední schůzi ústředního výboru požádal
z vážných důvodů o uvolnění z funkce předsedy. Prof.Doležal se rozhodující mě-
rou zasloužil o ustavení ČSPS, řídil její práci v nejtěžším období jejich za-
čátků, obětoval jí mnoho času a plodné práce. Překládám proto plenu návrh, aby-
chom z tohoto místa jménem celého valného shromáždění písemně poděkovali prof.
doležalovi za jeho dosavadní práci předsedy ČSPS a abychom mu popřáli především
hodně zdraví do jeho druhé šedesátky."

Plenum odpovědělo dlouhotrvajícím a srdečným potleskem na výzvu nového
předsedy, který pak pokračoval :

"Řekl jsem na začátku, že důvěra, kterou dalo plenum nově zvolenému výboru, vel-
mi zavazuje. Náš společný a základní úkol spočívá v tom, aby psychologie s
stále větší měrou přispívala rozvoji svobodné, beztrždní společnosti socialistic-
ké a komunistické, aby podstatně přispěla k všestrannému rozvoji komunistic-
ké osobnosti. Tyto velké úkoly kladou vysoké požadavky jak na odbornou kvalifi-
kaci tak i na morální a politické kvality každého jednotlivého psychologa. Psy-
chologové, kteří chtějí a mají tyto problémy řešit, musí proto sami svou vlast-
ní praxí prokázat, co psychologie může dokázat jako věda správně chápána z hle-
diska společenské praxe a společenských potřeb. Tím se také postavení psycholo-
ga liší od postavení většiny ostatních vědeckých pracovníků. On sám musí být
příkladem toho, čemu chce ve společnosti pomáhat, on sám musí být stále přesvěd-
čivějším příkladem takové osobnosti jejíž rozvoj je cílem naší společnosti.
Tak je myslím nutno chápat základní credo celé naší práce. A z tohoto hlediska
musí přistupovat k další práci také nově zvolený výbor naší Společnosti.

Nejdůležitější úkol bude spočívát v tom, aby na podkladě pracovních vý-
sledků větší váhu a společenskou autoritu psychologie a aby ve shodě se společ-

Nejdůležitější jeho úkol bude spočívat v tom, aby na základě pracovních výsledků prosadil větší váhu a společenskou autoritu psychologie a aby ve shodě se společenskou závažností psychologických věd postupně prosazoval nutná opatření, aby naše věda mohla tento úkol plnit co nejúspěšněji. Má-li se nám tato práce dařit, pak musíme na prvním místě usilovat o správné zaměření naší práce o jednotu názorů v našich řadách. Názorová jednotu je nezbytná především na všech takových jednáních, kde se rozhoduje o závažných opatřeních ve školství, v průmyslu, ve zdravotnictví. Včerojší jednání ústředního výboru proto zdůraznilo nutnost, abychom se všichni vystříhali prosazování osobních názorů, které dosud neprošly ohněm diskuse a polemiky, které nebyly prověřeny kolektivním rozumem. To nikterak neznemá omazení osobní iniciativy a originalnosti. Zkušenost nám však ukazuje, že kdykoliv psychologové vystupovali při jednání nejednotně, utrpěla tím nejen autorita samotných psychologů, ale ublížilo se tím projednávané věci.

Řada našich pracovních shromáždění ukázala, že psychologové mohou takové názorové jednoty dosáhnout. Dokladem toho je i toto naše poslední shromáždění. Názorové jednoty ve vědě lze dosáhnout jen silou argumentů, které se nedají vrátit a proto přesvědčují. Jestliže se nám dnes už daří dosahovat stále větší názorové jednoty, pak to je ukazatelem stále hlubšího zvědačtění psychologie. A tím také získáváme najpřesvědčivější argumenty její společenské závažnosti.

Z tohoto hlediska bude přistupovat k práci také nově zvolený ústřední výbor Čs. psychologické společnosti. Prohloubit správnou orientaci psychologických výzkumů a vést celou naši psychologii k tomu, aby stále více a stále přesvědčivěji sloužila naší společenské praxi, v tom bude spočívat jeho hlavní úkol a jemu musí být podřízeny všechny úkoly ostatní."

Zapsali

E. Singerová, tajemnice ČSPS

Prof.dr.Vl. Tardy, vědecký tajemník ČSPS.

Ověřili

PhDr Zb. Bureš

PhDr Martin Jurčo